

Designmanual Fyresdal kommune

Underlag til anbud - Århusjordet

1. november 2024

Innhold

01	Intensjoner og hovedgrep	04-09
02	Boligtyper	10-11
03	Materialer og arkitektoniske elementer	12-23
04	Farger	24-25
05	Tekniske installasjoner	26

Designmanualen er utarbeidet av:

Arkitema
Dronninga landskap

Kontaktperson:
Mai Marcussen Yoon
Kreativ leder, Associate, Arkitekt
mamyo@arkitema.com
+47 977 24 659

www.arkitema.com
www.dronninga.com

01 Intensjoner og hovedgrep

MÅL OG VISJON:

Designmanualen angir retningslinjer for designkonseptet. Dokumentet illustrerer forslag til farger, form og materialvalg og skal brukes som underlag til kalkyle. Designmanualen baserer seg på underlagsdokumenter fra detaljreguleringsplan, samt beslutninger som er blitt tatt i løpet av fase 2.

Våre overordnede mål er å :

- Skape et bærekraftig nabolag med naturlige og holdbare materialer
- Skape et sted med sterk identitet, tilhørighet og stolthet som man vil ta vare på - Her er vi heime!
- Lage arkitektur som fungerer godt med omgivelsene.
- Ta hensyn til fremtidig drift og vedlikehold.
- Foreslå løsninger med høy kvalitet innenfor et forsvarlig kostnadsnivå.

UTVALGTE OMRÅDER

Designmanualen beskriver generelle og utvalgte områder. De utvalgte områdene er områder vi mener har ekstra stor betydning for å oppnå målsettingen om å skape variert material- og fargebruk, som skal bidra til å gi identitet og gjenkjennbarhet.

© Arkitema. Illustrasjon fra konkurransen.

Århusjordet blir en forlengelse av boligområdet Folkestadbyen. Et område Fyresdal er, med rette stolte av for sitt hyggelig miljø, gode stemning og et sted som er godt å ferdes.

I reguleringsplanen er lokal byggeskikk, stedstilpansing, materialitet og fargebruk godt forankret. Men vi ønsker å ta dette enda et steg videre og planlegger for å kunne ta nytte av og inkludere noen av de fantastiske ressurserene som finnes i umiddelbar nærhet.

For i Fyresdal kommune og Telemark fylkeskommune finnes det gode lokale produsenter, flotte lokale materialer og dyktige lokale håndverkere. Hvis disse involveres i prosjektet vil det skape et eierskap kommunen kan være stolte av som en helhet.

Århusjordet kan bli et utstillingsvindu og eksempel på noe av hva Fyresdal kommune og Telemark fylke kan få til om man samler noen av de mange ressurserene som finnes i nærmiljøet. I tillegg hegner

det om lokale jobber og lokal økonomi samtidig som vi ivaretar bærekraftige verdier. Vi kan virkelig skape et kortreist produkt - bokstavelig talt.

Ref. Folkestadbyen i Fyresdal
Foto: Fyresdal frå lufta. Heggland Grendelag 2019

Planbeskrivelse til detaljreguleringsplan for Århusjordet

Hovedtrekk i planforslaget

Det nye boligområdet på Århusjordet utformes som en utvidelse av Folkestadbyen med utgangspunkt i områdets eksisterende skala, materialitet, struktur og tetthet. Planen regulerer småhusbebyggelse med saltak i maksimalt to etasjer.

Planen stiller krav om utpreget bruk av tre i både fasade og bærende konstruksjoner. Videre sikrer planen at det til fasadene benyttes en fargepalett som baserer seg på de eksisterende/ historiske fargene i Folkestadbyen. Planen sikrer med dette en god stedstilpasning til Folkestadbyens karakter.

Reguleringsplan for Århusjordet

Bygnader og anlegg (pbl. § 12-5 nr. 1)

4.1

Felles føresegner bygnader og anlegg

4.1.1

Nybygg, inkludert garasjeanlegg, skal oppførast med tradisjonelle material og utforming. Nybygg skal oppførast som trekonstruksjonar med kledning i trepanel.

4.1.2

Nybygg, inkludert garasjeanlegg, skal ha saltak med takvinkel mellom 35 og 45 grader. Fortrinnsvis i bølgeblekk.

4.1.3

Fasadar skal målast eller beisast. Fargebruken skal ta utgangspunkt i

den historiske fargepaletten i Folkestadbyen, med typisk fargebruk på trehus frå 1800-talet. Hovudfargar skal vere raudt, kvitt, okergult og grøne umbrafargar.

4.1.4

Det skal etablerast stakittgjerde mot gatene o_SV2-o_SV4. Stakittgjerdene skal vere måla i kvitt eller grønt med maks høgde 1,0 meter.

4.1.5

Tillat utnytting (bygd areal) går fram av plankartet.

4.1.6

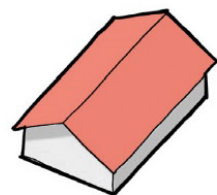
Bygningane skal minimum oppnå energikarakter B og oppvarmingskarakter lysegrøn.

Århusjordet skal eigenprodusera fornybar elektrisitet til bygningane, totalt minst 15 kWh/m² oppvarma BRA per år.

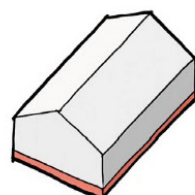
Stedsanalyse

Karakteristika fra arkitekturen i Folkestadbyen

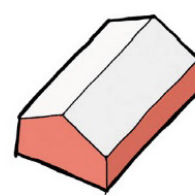
Figurene under og på neste side viser karakteristika fra illustrasjonshefte 20.02.2024

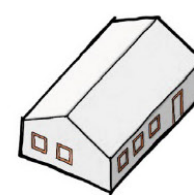
Saltak og takutstikk

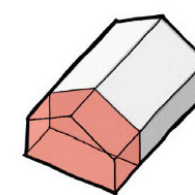
Høy sokkel
av naturstein

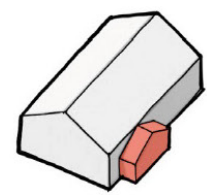
Malte/beiset trefasader

Markering av vinduer

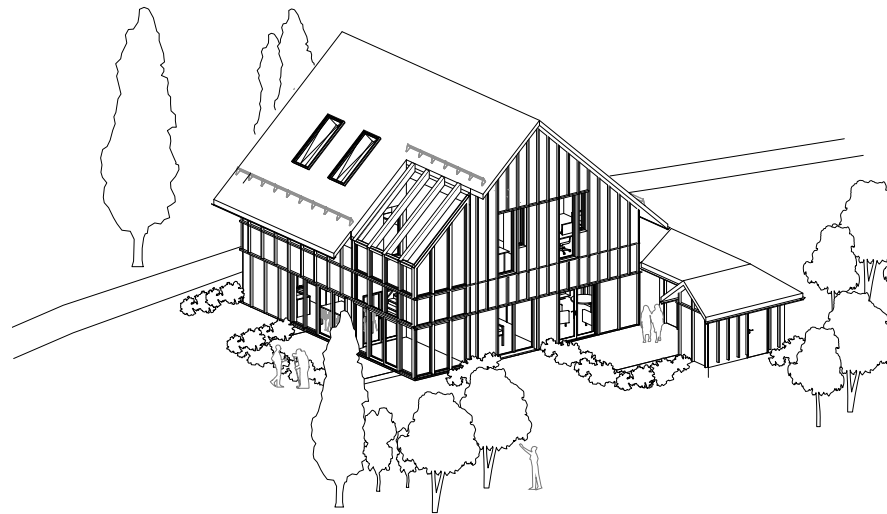
Tilbygg

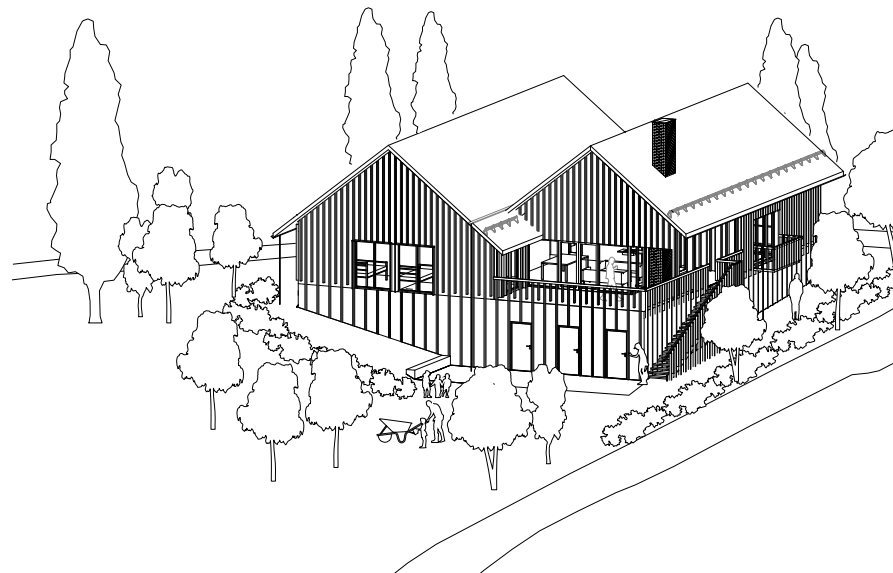
Markering av
inngangspartier

02 Boligtyper

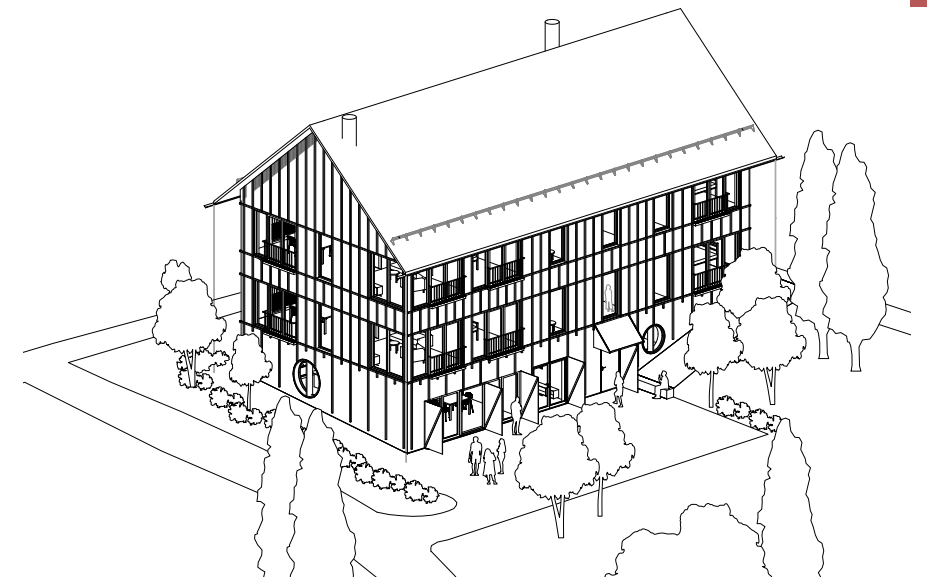
Boligtype 02:
To boenheter

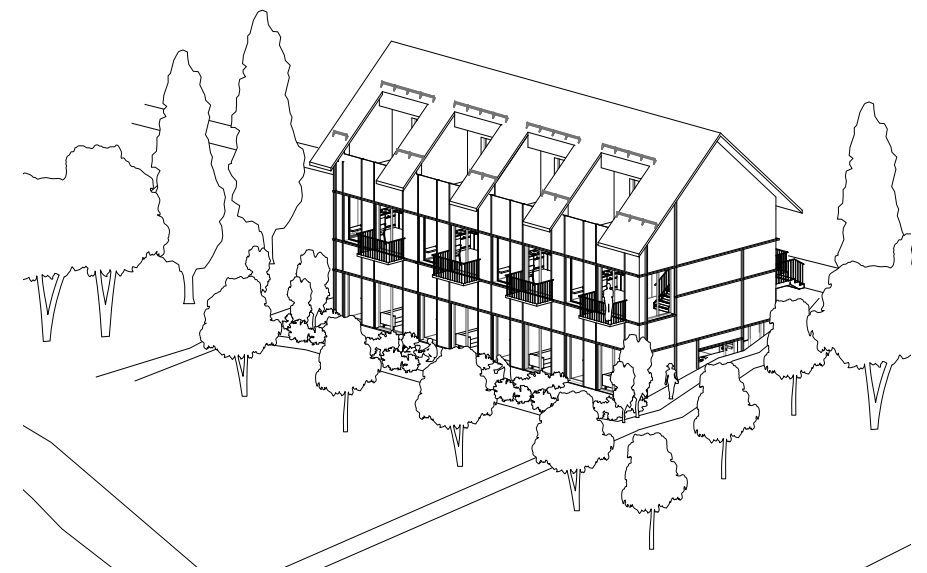
Boligtype 04:
Tre boenheter

Boligtype 06:
Fire boenheter

Boligtype 07:
Åtte boenheter

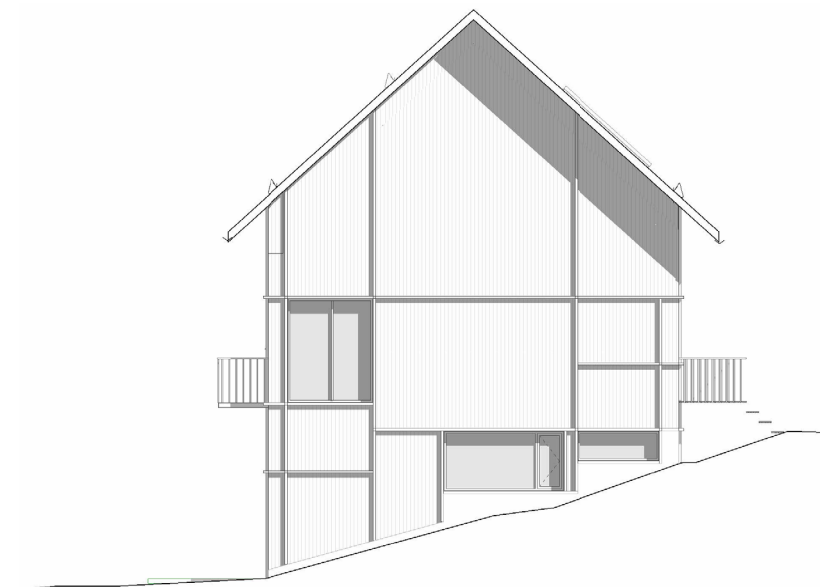
Ref. Alle boligtyper Århusjordet
Arkitekt: Arkitema
Illustrasjon: Tone Thorbjørnsen

Boligtypene skal bidra med å utvikling et attraktivt, moderne og framtidsrettet boligområde i Folkestadbyen. Århusjordet bygger på verdier om felleskap, sosial bærekraft og fellesløsninger. Målet med de ulike boligtypene og landskapsplanen er å skape et attraktive byrom som skal komme hele sentrum til gode. I tillegg til at området er planlagt for uteplasser og gater med mulighet for det spontane fellesskapet, er også boligene tilrettelagt for fellesarealer, løsninger for flerbruk

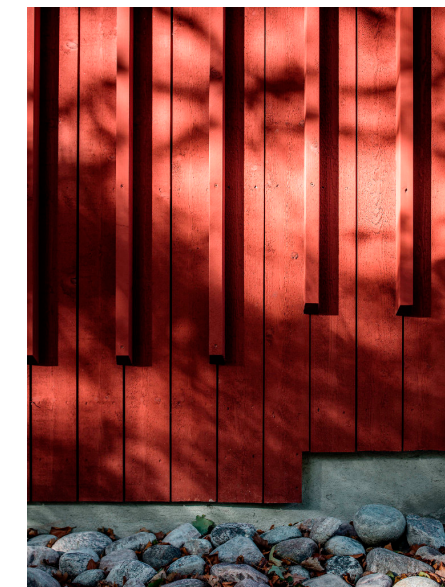
og deling. Boligtypene har forskjellige størrelser og utforming for å skape attraktive boliger for unge voksne i forskjellige livsfaser. Boligene utvikles med en moderne arkitektur, som bygger videre på Folkestadbyens historiske karakter. Husene har en relativt enkel geometri og saltak med takutstikk. Det omfatter også særegne elementer som eksempelvis: markante vindus- og inngangspartier, nisjer, arker eller vinterhager.

03 Materialer

Trekledninger

Ref. Boligtype 07 Århusjordet - Fasade Øst
Arkitekt: Arkitema
Illustrasjon: Tone Thorbjørnsen

Ref. Nybyggnad 3st parhus, Sverige
Arkitekt: 2BK
Foto: Mikale Olsson

Ref. Betel i folkestadsbyen, Fyresdal kommune
Foto: Olav Momrak-Haugan (2011)

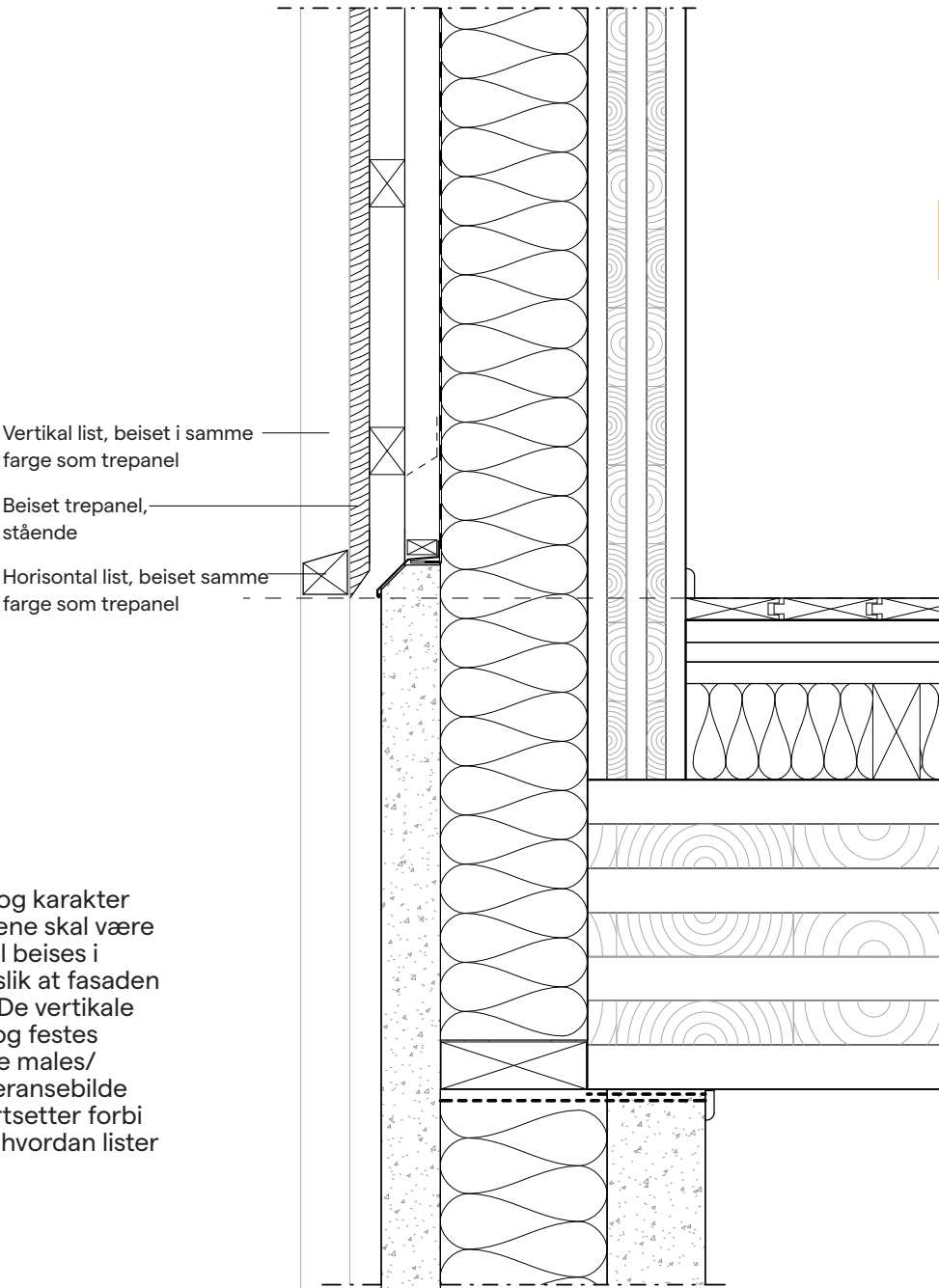

Ref. Sagbruk Øyfoss i folkestadsbyen, Fyresdal kommune
Foto: Olav Momrak-Haugan (2011)

Husene er i tre både i bærende konstruksjoner med massivtre i vegg, gulv og tak og trepanel i fasader som males eller beises i en palett basert på historiske farger fra Folkestadbyen. Hovedfarger skal være rødt, okergult og grønne umbrafarger. (Se kapittel om farger). Tre skaper et godt inneklima og gir et varmt uttrykk som overflate inne i boligene. Vi vil anbefale å bruke lokale håndverkere og leverandører. Dette er både bærekraftig ift. transport + at det skaper

stolthet og tilhørighet som henger sammen med kvalitet og varighet i lokal ånd. Fasadene på alle boligtyper består av stående trepanel med vertikale og horisontale lister med forskjellige avstander fra bygg til bygg. Detaljert skjema for lister skal utarbeides i neste fase. Stående trepanel er et gjenkjennelig uttrykk fra folkestadbyen, hvor også fasadelister gjentar seg som et element i bygningene.

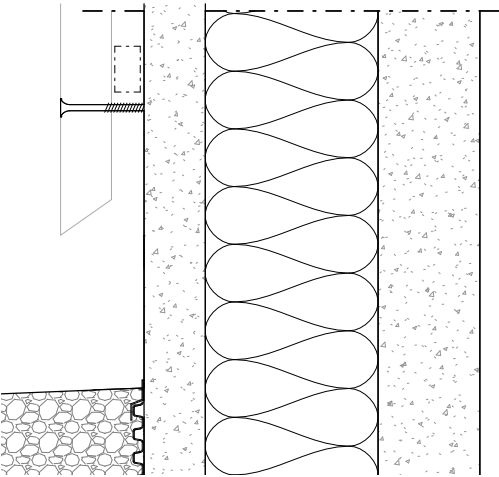
Trelister

Trelistene i fasaden er med på å skape tekstur og karakter på den ellers enkle geometrien. Dybden på listene skal være min. 4cm for å ivareta skyggeeffekt. Listene skal beises i samme farge som bakenforliggende trepanel, slik at fasaden får en helhetlig og sammenhengende uttrykk. De vertikale listene på fasaden fortsetter ned forbi sokkel, og festes med rustfri skrue med avstand til betong. Skrue males/lakkeres i samme farge som list og panel. Referansebilde nedfor viser visjon for uttrykk av lister som fortsetter forbi betongsokkel. Detalj til høyre viser prinsipp for hvordan lister er tenkt festet i anel og sokkel.

Ref. Ciasa Le Fiun House, Marebbe, Italiy
Arkitekt :Architect Daniel Ellecosta
Foto :Gustav Willeit

Ref. Yttervegg og list detalj, Århusjordet
Arkitekt :Arkitema
Tegning: Tone Thorbjørnsen

Sokkel

Boligtype 4 og 6 har begge høye markante sokler. Natursten har vært vurdert, men med ønske om rene, ærlige materialer er det usikkert hva vi kan få til som både oppfyller dagens tekniske krav og gir et rent og enkelt uttrykk. For et funksjonelt og moderne uttrykk med variasjon og spill foreslår vi en betong sokkel, gjerne med avtrykk av forskallingsplanker som vist i bilde til venstre med vertikal bordavtrykk.

Ref. Alpine homes. Leis, Switzerland
Arkitekt: Peter Zumthor
Foto: James Brendan Butler

Ref. Boligtype 06 Århusjordet, Fasade øst
Arkitekt :Arkitema
Tegning: Tone Thorbjørnsen

Ref. Betong - støpt i stående bordforskalling
Ref. Hus i Sveits
Arkitekt: Madeleine Architectes
Foto: Severin Malaud

”Bruk av bordforskaling var den tradisjonelle og eneste måten å forskale på før vi fikk forskalingslemmer av kryssfiner. Nå benyttes bordforskaling hovedsakelig når arkitekten gjerne vil ha det spesielle uttrykket man oppnår ved denne typen forskaling, eller ved kompliserte geometriske former.

Hvis det er ønskelig å gi betongoverflater som er støpt med treforskaling, en jevnest mulig gråtone, bør trevirket i forskalingen spesifiseres på forhånd. For å skape mønster i overflaten kan det legges høvlede lekter i formen. Lektene må gis en fas- eller trapesprofil for å oppnå et godt resultat ved avformingen.” ref. Betongstudio.no

Massivtre og overflater

Ref. Hytte på Rones, 7730 Beitstad (Steinkjer)
Arkitekt og foto: Sanden+Hodnekvam Arkitekter

Ref. Hus i Sverige
Arkitekt : Wingårdhs arkitektfirma
Foto : Andreas Omvik

Ref. Living places, København
Arkitekt : EFFEKT
Foto : Adam Mork

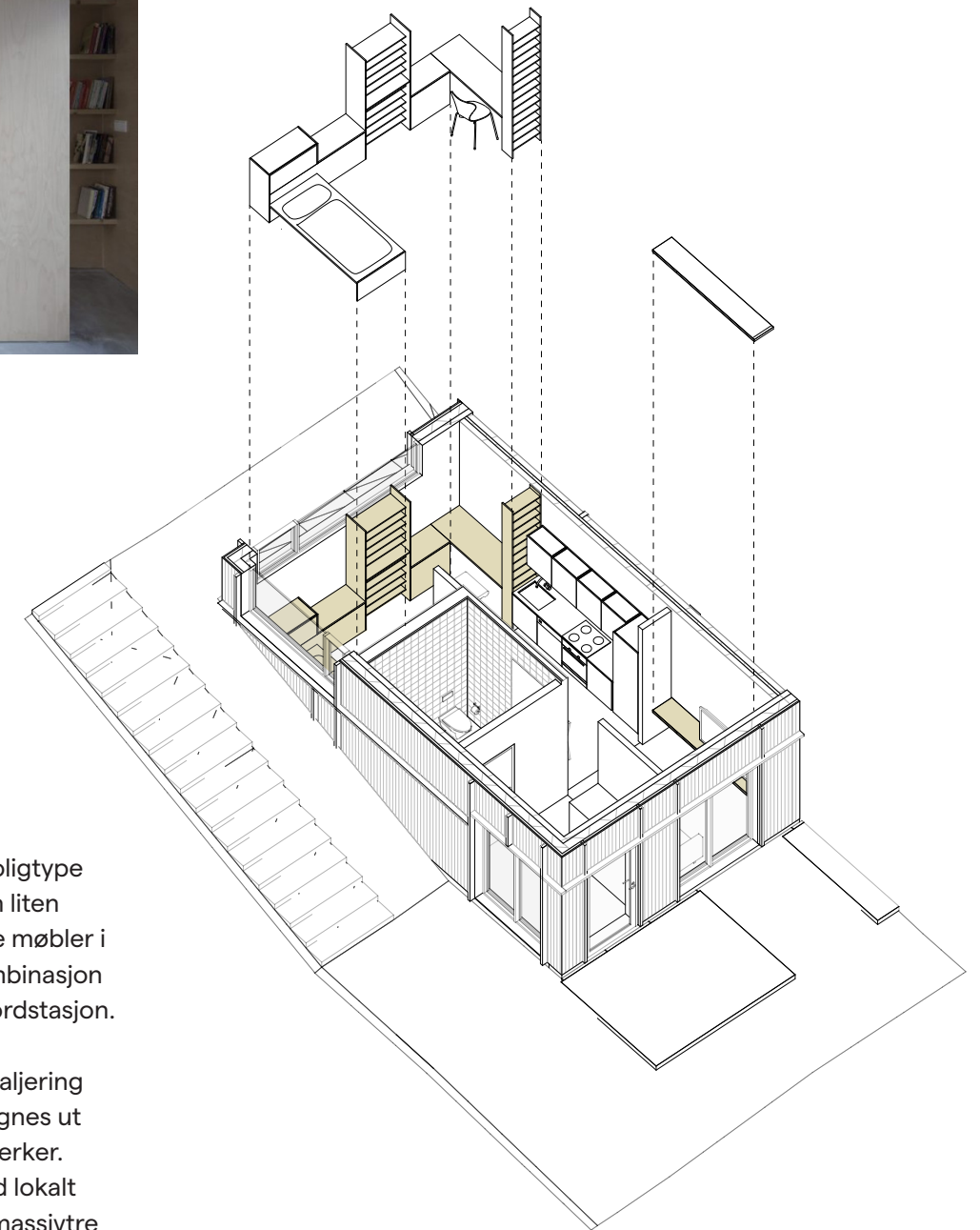
Ref. Hus i Sveits
Arkitekt : Martino Avilés
Foto : Marcelo Villada Ortiz

Massivtre som bærende konstruksjoner og innvendige flater. Eksponert tre har pustende egenskaper og regulerer fuktighet i luften som gir et godt innneklima. Overflater på gulv av heltre overflatebehandles med diffusjonsåpent behandling. Overflater på vegger som ikke er massivtre er trepanel - beiset/linoljebehandlet med pigment. Utvalget av pigmentfarge skal være iht. konseptfarger fra folkestadbyen. Fargepaletten skal bestemmes sammen med ARK i neste fase, og skal ha varianter utover standard sortiment, altså ikke kun sort, hvit eller grått. Eksponerte betongoverflater pusses og støvbindes. Støpeskjøter, formskjøter og formstagaknuser detaljeres ut i neste fase sammen med ARK, leverandør og RIB.

Plassbygde møbler

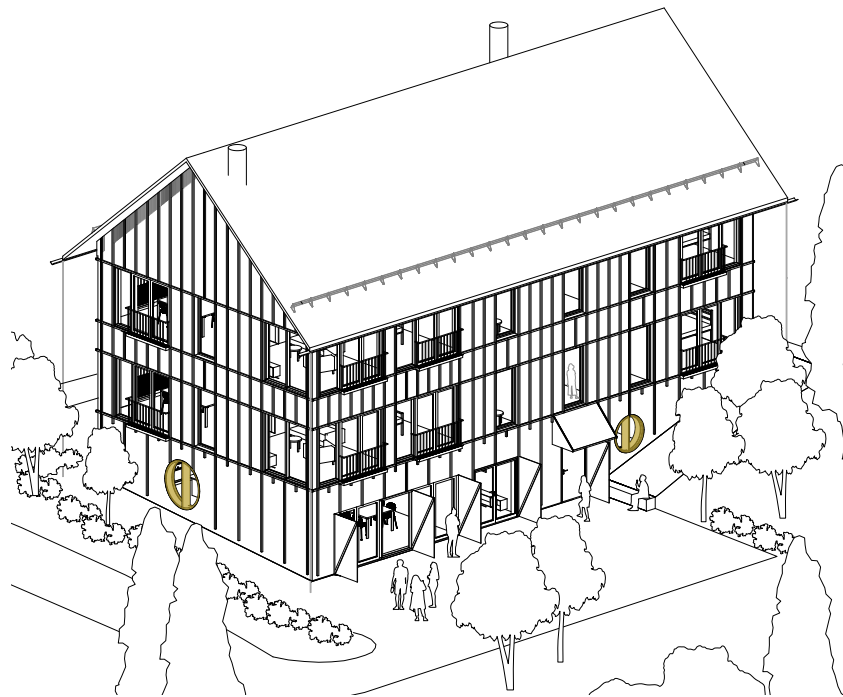
Ref. Slim fit, Micro house for cities
Arkitekt : Ana Rocha
Foto : Ana Rocha

Plassbygde møbler er tegnet inn i boligtype 07 for å optimalisere plassbruk av en liten leilighet. Se eksempel på plassbygde møbler i utsnitt til høyre. Sengeelement i kombinasjon med oppbevaring, hyller og skrivebordstasjon. Plassbygd Tv-benk med tilhørende oppbevaringsplass/hyller under. Detaljering og skjema for plassbygde møbler tegnes ut i neste fase i samarbeid med håndtverker. De plassbygde møblene bygges med lokalt trevirke og av samme type tre som massivtre elementer, for å etterstrebe likt uttrykk.

Ref. 3D boligtype 07, plassbygde møbler
Arkitekt : Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

Arkitektonisk karakter

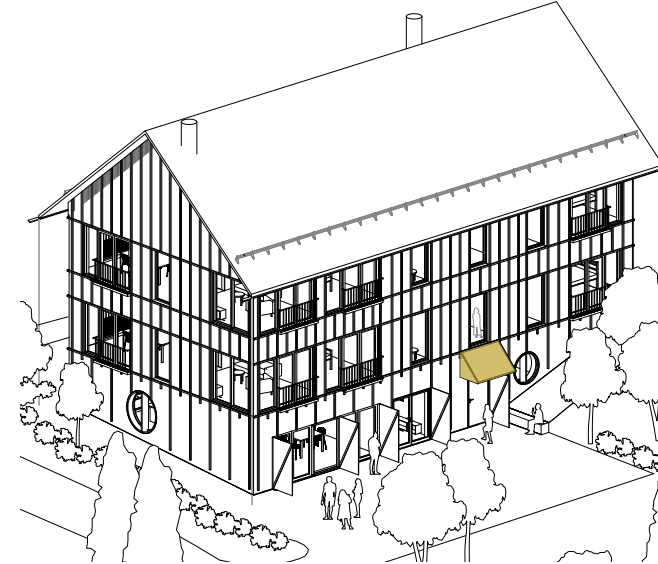
Ref. 3D boligtype 06 Århusjordet
Arkitekt : Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

Ref. Animal shelter, Spania
Arkitekt : Eeestudio
Foto : Jose Hevia, De paz

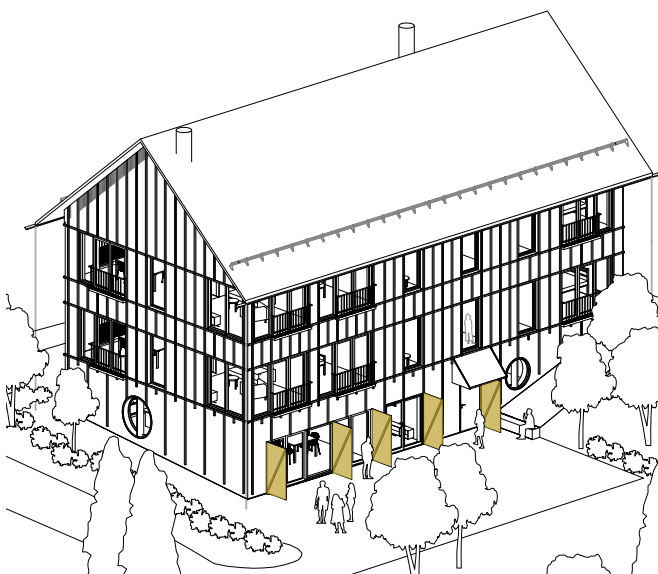
I boligtype 06 finnes det flere fellesrom som : Felles stue/kjøkken, verksted til sykkel, gjesterom/game rom og fellesbod. Disse arealene er med på å skape aktivitet og fellesskap i nærområdet og for å markere de sosiale plassene har vi brukt det runde vinduet som symbol på møteplass. Vinduet plasseres i den høye betongsokkelen og har en signal/ komplimentærfarge som skaper oppmerksomhet og nysgjerrighet. Spesifikke farger på karmen utarbeides av ARK i neste fase. Se eksempel på farget rundt vindu i betongsokkel til venstre.

Arkitektonisk karakter

Ref. 3D boligtype 06 Århusjordet
Arkitekt : Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

Som et gjenkjennelig element fra folkestadsbyen, skal inngangsparti markeres på en tydelig måte. Vi foreslår takoverdekning i samme stil som referanse til høyre. Materiale er aluminium i lakkert RAL tilsvarende farge på trepanel. Detaljert skjema for utforming av takutstikk til de forskjellige boligtypene

Ref. 3D boligtype 06 Århusjordet
Arkitekt : Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

Ref. Eds alle førskole, Sverige
Arkitekt : Marge Arkitekter
Foto : Johan Fowelin

utvikles i neste fase. Farge på lakkert RAL bestemmes av arkitekt.

Skodder i fasaden fungerer som solskjerming og gir et karakteristisk element hentet fra gamle gårdsbyggeri. Skoddedører i enkel trekonstruksjon, beiset med pigment. Farge bestemmes av arkitekt i

Ref. Villa Skogsø
Arkitekt : Jordens arkitekter

Vinterhage

Ref. Biobasert hjem i Nederland
Arkitekt : Woonpioners
Foto : Jonah Samyn

I boligtype 02 er en del av bygget en integrert vinterhage. Vinterhagen skal ligge som et tilbygg til resten av bygget og ha en konstruksjon av tre og glass. Detaljert skjema av vinterhage og oppbygging utarbeides i neste fase, samspill mellom arkitekt, RIB og RIBfy. Vinterhagens uttrykk skal ha synlig trekonstruksjon med integrerte dører i samme materialer. Se referanse for vinterhage i bildet over.

Ref. 3D boligtype 02 Århusjordet
Arkitekt : Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

Tak

Ref. Maison a Plouescat
Arkitekt :Jean-Francois, Madec Architecte
Foto :Simon Guesdon

Ref. Project HUYS
Arkitekt :Zoom architecten
Foto : Dieter Van Caneghem

Folkestadbyen har i hovedsak bølgeblikk som materiale på tak, og som et gjenkjennelig element vil vi videreføre dette i Århusjordet. Vi foreslår bølgeblikk type Sinus i stål med Hard coat/ lakkert farge og galvanisert stål. Farge på tak skal bestemmes i neste fase og det skal være mulig å velge mellom farger i øvig fargekonsept (rødt, hvitt, okergult og grønne umbrafarger). Skjema for innfesting og skjøter detaljeres ut i neste fase i samarbeid med leverandør. Se referanser til venstre av ønsket uttrykk for bølgeblikktak.

Ref. Hus i Slovenia
Arkitekt :A202 Arkitekti
Foto : Ana Skobe

Fra reguleringsplanen : Århusjordet skal eigenprodusera fornybar elektrisitet til bygningane, totalt minst 15 kWh/m² oppvarma BRA per år. Her foreslår vi solcelle tak som en integrert løsning i de forskjellige boligtypene. Se takplaner for forslag til plassering av integrerte solceller. Detaljering og mengde av innsetting for integrerte solceller utarbeides sammen med ARK, RIB og leverandør i neste fase. Det er tenkt BIPV (building integrated Photovoltaics) som kan monteres på samme takkonstruksjon som resterende overtak. Type panel på integrerte solceller bestemmes i neste fase, men skal etterstrebe samme uttrykk som bølgeblikk og skifertak så godt som mulig. Se referanse til venstre for solcelleskifertak.

Takrenne og nedløp

Ref. Kjetting nedløp, Hus i Slovenia
Arkitekt :A202 Arkitekti
Foto : Ana Skobe

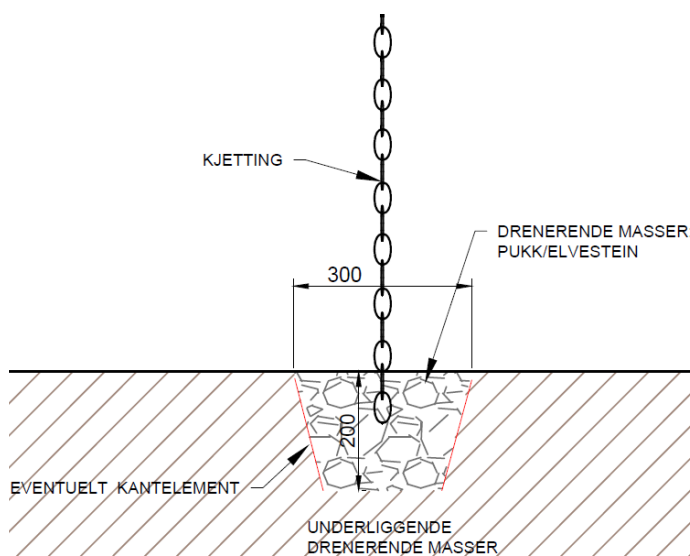

Ref. Hytte i Orø
Arkitekt :Jespersen Nødtvedt
Foto : Jespersen Nødtvedt

Ref. Kjetting nedløp, Villa furuholmen
Arkitekt :Strå arkitekter
Foto : Thurston Empson

Takrenner i alusink og L-profil, som i referanse over til høyre. Takrenne strekker seg videre forbi takutstikket for å sikre mot sprut på fasade. Avstand fra fasade detaljeres i neste fase. Nedløpkjetting gir et sanselig preg av vann ved nedbør, og vannet danner skulpturer om vinteren da vannet fryser til is. Type kjetting i galvanisert rustfri jern. Se prinsippdetalj fra LARK for nedløpskjetting mot terreng til høyre.

Ref. Prinsippdetalj, nedløpkjetting mot terreng
Landskapsarkitekt :Dronninga
Illustrasjon : Kaja Winsnes Nordhagen

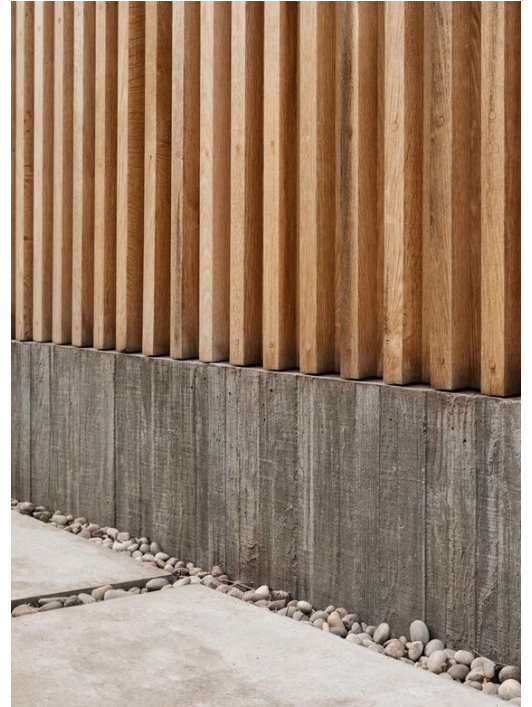
Garasje

Ref. Archive
Arkitekt :Atmosphere architects
Foto : Xinghao Liu

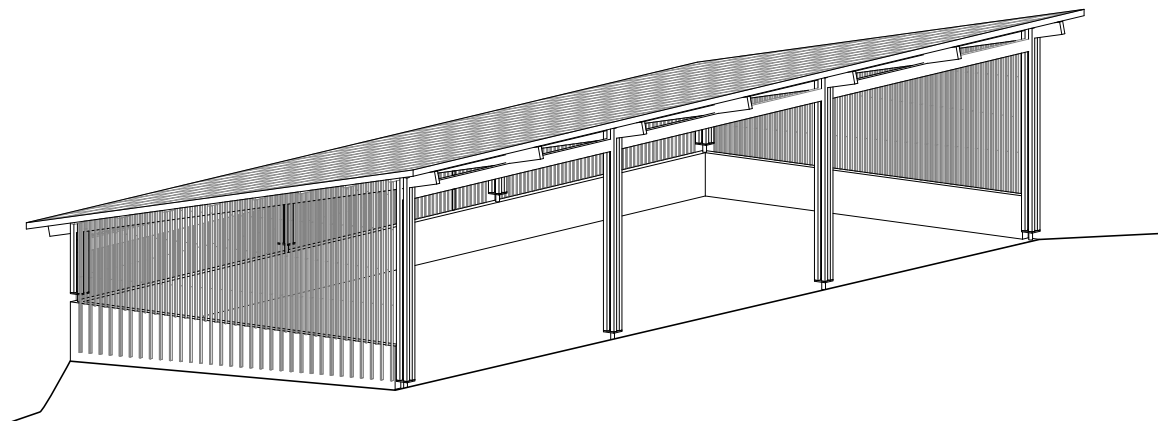
Ref. Mediateket
Arkitekt :Praksis
Foto : Torben Nielsen

Ref. Cambridge house
Arkitekt :McLaren Excell
Foto : Simone Bossi

Garasjen bygges opp med en synlig, fleksibel trekonstruksjon av typen Trekonstruksjon med bypass-forbindelser. Søylar og bjelker sammenføyes med bolter med synlige og presist utførte knutepunkter. Betongsokkel fortsetter 700mm opp over ferdig gulv og beskytter trespilene mot fukt. Trespilene sammen med betongsokkelen med samme type detaljering som beskrevet på side 15, er det et

gjenkjennelig element som går igjen i boligtype 06 og 04. Taket på garasjen består av Solcelleskifer, som monteres på samme måte som tradisjonelt takoppbygg. Se referanse av type solceller på side 21. Trespiler overlapper betong med annenhver spile og følger terrengniv med 150mm avstand fra terreng. Spiler overflatebehandles med beis. Pigment på beis bestemmes av arkitekt i neste fase.

Ref. 3D Garasje, Århusjordet
Arkitekt :Arkitema
Illustrasjon : Tone Thorbjørnsen

04 Farger

Ref. Århusjordet
Illustrasjon :Arkitema

Trefasade - Hvitpigment trebeis

Trefasade - Okergul trebeis

Trefasade - Grønn trebeis

Hvitpigment trebeis

Fargekonseptet baserer seg på de eksisterende/ historiske fargene i Folkestadbyen. Fasadar skal beises med pigment. Det skal være mulig å velge mellom varianter av pigment utover standard sortiment. Fargebruken skal ta utgangspunkt i den historiske fargepaletten i Folkestadbyen, med typisk fargebruk på trehus fra 1800-talet. Hovedfarger skal være rødt, hvitt, okergult og grønne umbrafarger. Detaljerte fargekoder utarbeides i neste fase sammen med ARK og leverandør. Vindu og dørkarmer skal markeres i form av farge som tilpasser seg den historiske fargepaletten. Farge på karmer detaljeres ut til de forskjellige boligtypene i neste fase. Mulighet for valg av farge utenfor standard sortiment skal foreligge.

Ref. Århusjordet
Illustrasjoner :Arkitema

Rød trebeis

Okergul trebeis

Grønn trebeis

Tekniske installasjoner

Ref : Rund utskjæring i massivtre, Splitkon

Tekniske innstallasjoner som ventilasjon, el, vann og rør mm. er ikke prosjektert. Det forutsettes at dette må tilpasses arkitekturen og gjennomarbeides i en tverrfagligprosess i neste fase. Det er viktig at installasjoner blir tatt med i planleggingen tidlig i neste fase, slik at massivtreelementer kan planlegges for utsparinger som trengs for å få en god helhetlig løsning. Dette innebærer tverrfaglig samarbeid mellom ARK, RIV, RIE og leverandør.

Designmanualen er utarbeidet av:

Arkitema
Dronninga landskap

Kontaktperson:
Mai Marcussen Yoon
Kreativ leder, Associate, Arkitekt
mamyo@arkitema.com
+47 977 24 659

www.arkitema.com
www.dronninga.com